

Schriftelijke statenvragen van de Statenfractie van de VVD over Klimaatopgave RES, ingediend op 2 april 2020, en de antwoorden daarop van het college van Gedeputeerde Staten zoals vastgesteld op 28 april 2020 (2590892).

1. Op welke wijze is er regionaal (provincie) en (lokaal) uitvoering gegeven aan de motie 'Burgerparticipatie RES Flevoland' - het contact met de Flevolander.

Antwoord: De motie sluit aan op wat in de concept-RES verschillende keren wordt benadrukt; de energietransitie kan alleen slagen als hiervoor maatschappelijk draagvlak bestaat. In de concept-RES wordt een nadere uitwerking gegeven hoe in Flevoland draagvlak georganiseerd moet gaan worden en hoe inwoners het beste betrokken kunnen worden met de verwijzing naar de participatieladder.

Het opstellen van de concept-RES Flevoland heeft plaatsgevonden met een participatieproces vanuit diverse geledingen en vertegenwoordigingen vanuit Flevoland zoals het FEA-netwerk, VNO/NCW, energiecoöperaties, woningbouwverenigingen, NMFF, netinfra-bedrijven, etc. U kunt de deelnemende partijen terugvinden in bijlage 5 van de concept-RES. In een 20-tal bouwstenen is meegedacht over de inhoud en context van de concept-RES en is middels de ingestelde Adviesraad en het reguliere overleg met de portefeuillehouders uitgewerkt tot de huidige versie.

Het Flevolandse Bod is gebaseerd op bestaand en vastgesteld beleid, voor de vaststelling van dat beleid heeft er minimaal inspraak plaatsgevonden en is dat beleid door het bevoegd gezag ter inzage gelegd. In de fase op weg naar de RES 1.0 denken we na over de vraag hoe we de bevolking op een goede manier kunnen betrekken bij de Regionale Energie Strategie en de energietransitie, zonder daarbij eerder doorlopen processen te doorkruisen. In de RES 1.0 wordt dan ook verder ingegaan op het participatieproces in Flevoland bij de ontwikkeling van mogelijk nieuwe plannen en/of projecten.

Tevens wordt daarbij financiële participatie in projecten meegenomen.

2. Kan de gedeputeerde uitleg geven over het proces en de genomen route als het gaat om de behandeling van de concept RES' (sen) die momenteel in de Raden van Flevoland worden behandeld.

a. Wat is de reden dat de concept RES als laatste aan de Staten wordt voorgelegd;

Antwoord: Alle Colleges hebben tegelijkertijd het besluit genomen om de concept-RES voor te leggen aan Raden, Staten en Algemene Vergadering. Het is vervolgens aan de bestuursorganen zelf op welk moment zij de concept-RES agenderen. Overigens is daarbij de volgorde niet van belang. Voor - inmiddels 1 oktober - is iedereen in staat geweest opmerkingen etc. bij de concept-RES te maken. Deze worden uiteraard betrokken bij het opstellen van de RES 1.0 die ter besluitvorming aan U voorgelegd gaat worden.

b. Kan de Staten in dit laatste stadium nog wel richting uitoefenen op hetgeen er wordt voorgesteld.

Antwoord: Zeker, dat is zelfs nadrukkelijk de bedoeling. Middels moties of amendementen kunnen ook de Staten verder richting geven aan de opstelling van de RES 1.0.

3. Is de gedeputeerde bekend met de foutieve doorrekening van de kosten voor de huizen om deze van het gas af te halen.

a. Wat betekent deze foutieve berekening voor de uitwerking van de concept RES?

Antwoord: Met betrekking tot de kosten "van het gas af" bestaan er veel opvattingen en evenzovele doorrekeningen. De gemeenten staan aan de lat voor de warmtetransitie. Gemeenten stellen hier Warmte-transitieviesies en Wijkuitvoeringsplannen voor op. De kosten om huizen van het gas af te halen zijn o.a. afhankelijk van de woning, de vervangende hernieuwbare energiebron en bijbehorende energie-infrastructuur. Deze keuzes worden niet in RES-verband gemaakt. Daarbij bewaken we op landelijk niveau de - landelijke - verantwoordelijkheid om de belofte hard te maken dat de transitie woonlastenneutraal verloopt.

PROVINCIE FLEVOLAND

b. Kan de gedeputeerde uitleg geven over de besloten randvoorwaarden van de RES als het gaat om 'betaalbaarheid'?

Antwoord: De energietransitie zal op iedere inwoner van Nederland en Flevoland in het bijzonder een effect hebben.

De randvoorwaarde van 'betaalbaarheid' is een eerste randvoorwaarde die de acterende partijen dienen te omarmen om dit jarenlange proces van verandering, acceptatie en actief deelnemen bij onze inwoners te stimuleren. Omdat veel technieken, toepassingen en uiteindelijke realisatie nog onderzocht dienen te worden zijn de daaruit volgende kosten en effecten nog onduidelijk. Deze ontwikkelingen worden gevolgd en waar mogelijk bijgestuurd.

c. Wat zijn de gevolgen voor de Flevolandse huishoudens?

Antwoord: Vele zo niet alle huishoudens zullen de komende jaren te maken krijgen met de energietransitie in het algemeen. Denk hierbij aan verduurzamen, de warmtetransitie en energiewinning. Wanneer welk onderwerp gaat spelen is mede afhankelijk hoe de gemeenten deze onderwerpen aanpakken, communiceren en plannen uit gaan voeren. Het stimuleren om mee te denken en te praten is een belangrijk aspect, om het vertalen naar de eigen situatie en mogelijke veranderingen in de eigen woonsituatie zo duidelijk mogelijk te krijgen.

4. Op welke wijze is het RES-aanbod opgesteld?

a. Is zon op dak hierin meegenomen?

Antwoord: In Het Nationaal Programma RES wordt voor Zon op dak onderscheid gemaakt tussen kleinschalig en grootschalig Zon op dak. Kleinschalig Zon op dak-installaties met een vermogen van 15 kWp en minder (circa 50 panelen) worden in het Klimaatakkoord niet meegeteld voor het 35 TWh doel. Met de autonome groei van kleinschalig zon op dak tot ongeveer 7 TWh, is namelijk al rekening gehouden in de CO2-doelstellingen, tenzij aangetoond wordt dat de groei van deze categorie in een regio hoger is dan de autonome groei. Grootschalig Zon op dak-installaties (> 15 kWp) kunnen worden meegerekend in het RES-bod. Omdat bij het opstellen van de concept-RES nog onvoldoende inzicht bestond in het opgesteld vermogen en in de potentie van Zon op dak is dit nog niet meegerekend in het voorlopige bod. Wel is aangekondigd dat voor de RES 1.0 een cijfermatige herijking plaatsvindt van het bestaande beleid. Daarin worden deze grootschalige installaties voor zover er al besluitvorming of realisatie heeft plaatsgevonden wel meegenomen.

b. Welke aandeel hebben de grootschalige zon op dak projecten in de provincie Flevoland;

Antwoord: Op moment van schrijven is dit aandeel nog onbekend, de bouwsteen zon op dak is bezig met onderzoek hiernaar. De resultaten van dit onderzoek worden meegenomen in de RES 1.0.

c. Zijn er nog andere, nieuwe bronnen die in de RES-telling (bod) niet zijn meegenomen, zoals bijvoorbeeld de 30 hectare zonnepanelen bij de parkeervoorziening nabij het evenemententerrein bij Walibi?

Antwoord: De zonnepanelen op de overdekte parkeervoorziening in Biddinghuizen, wordt in de RES 1.0 meegenomen in het bod in de categorie 'zon op dak'. Daarnaast zijn er ook zonneparken gerealiseerd in stedelijk gebied die niet onder de Structuurvisie zon vallen, zoals Zuyderzon in Almere. Deze zonneparken zullen worden meegenomen in de RES 1.0.

d. Als deze projecten wel worden geteld komt de provincie dan boven haar bijdragen van 13,5%?

Antwoord: Dat zou kunnen. Immers het uitgangspunt is bestaand beleid en de 13,5% is daarvan een resultante, maar geen doelbereik op zichzelf. De RES 1.0 is een uitwerking van de concept RES. In de concept RES is voor zon alleen een bod gedaan op basis van het bestaande beleid. Met de RES 1.0 wordt het bod verder ingevuld waarbij ook recente ontwikkelingen zijn meegenomen. Daardoor kan het totale bod in de RES 1.0 stijgen ten opzichte van het bod van de concept RES. Tegelijkertijd kan bv. Door Corona vertraging ontstaan. Daarom is de cijfermatige herijking ook zo van belang.

5. Voortgangsrapportage Duurzame Energie 2019:

a. Is de toename energieverbruik van maar liefst 29% in Flevoland enkel toe te schrijven aan de groei van het glastuinbouwgebied in de Noordoostpolder?

PROVINCIE FLEVOLAND

Antwoord: Het energiegebruik in Flevoland nam van 2010 tot 2017 met 1% toe tot 10,04 TWh. In het totaalplaatje valt op dat de groei in gebruik vooral wordt veroorzaakt door bevolkings- en economische groei in dezelfde periode. In 2017 was het energiegebruik van de provincie 10,04 TWh. Kijkend naar het deelgebied energiegebruik door bedrijven, dan is te zien dat zij gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor 35% van het totale energiegebruik, afgerond 3,48 TWh. De sector Landbouw, Bosbouw en Visserij, waar de glastuinbouwsector onder valt, heeft een groter aandeel hierin dan in hetzelfde landelijke plaatje. In Flevoland is deze sector verantwoordelijk voor 41% voor de totale uitstoot van bedrijven, landelijk is dit slechts 16%. Over de periode 2010-2017 is te zien het energieverbruik van de sector Landbouw, Bosbouw en Visserij sterk toenam in 2011 en 2012 in de Noordoostpolder. Dit valt samen met de opening van het glastuinbouwgebied Nieuwland.

b. Wat zijn de effecten van de ingebruikname van geothermie door één de glastuinders in 2019?

Antwoord: Deze effecten zijn vooralsnog niet zichtbaar omdat de Klimaatmonitor, de landelijke standaard voor energiemonitoring, gebruik maakt van CBS-gegevens. Deze gegevens lopen enkele jaren achter. Naar verwachting komen in Q2 2020 de cijfers voor 2018 beschikbaar.

c. Kan de uitleg van de voortgangsrapportage 2019 in aanloop naar de RES in een themabijeenkomst en/of beeldvorming worden meegenomen? Kan hierbij o.a uitleg worden gegeven over de grafiek figuur 8 op pagina 8 met daarbij de vraag om de lijnen door te trekken naar 2023 -> 2030.

Antwoord: Momenteel wordt onderzocht hoe de provincie op koers ligt voor de energieneutraliteitsdoelstellingen voor 2023 en 2030. Hier zal uiterlijk voor het zomerreces een antwoord op komen in een mededeling en uiteraard desgewenst een presentatie van deze gegevens.

d. De WKO-systemen in woningen neemt hand over hand toe. Deze worden momenteel niet gemeten. Is dit naar de toekomst niet een belangrijke graadmeter waarvan ook de monitoring geborgd moet worden?

Antwoord: Er is bij WKO-systemen sprake van twee soorten, te weten open en gesloten systemen. Open systemen zijn vergunnings-plichtig en worden meegenomen in de monitoring. Voor gesloten systemen geldt sinds 2013 een meldplicht. Op landelijk niveau zijn energetische gegevens bekend m.b.t. gesloten systemen, maar deze zijn (nog) niet op provinciaal niveau bekend. Momenteel wordt onderzocht of en hoe deze gegevens kunnen worden ingezet in de monitoring.

e. In het coalitieakkoord staat dat vruchtbare landbouwgronden voor Zon op land worden ontzien. Kan de gedeputeerde uitleg geven over de context 'landbouwgronden zoveel als mogelijk te ontzien' zoals in de rapportage is verwoord.

Antwoord: In het coalitieakkoord kunnen we deze zinsnede niet letterlijk terugvinden. Wel gaan we uit van een voorkeursvolgorde voor de locatie van de zonwinning. Daarbij gaan opwekking binnen de bebouwde omgeving, in restgebieden en langs (water)wegen boven opwekking op kostbare landbouwgrond.

Naar aanleiding van de vaststelling van de Structuurvisie Zon heeft 18 juli 2018 een bestuurlijk overleg plaatsgevonden met en tussen de gemeenten. Daarnaast komt het onderwerp aan de orde in de portefeuillehouders-overleggen Energie. Daarbij vraagt het College telkenmale aandacht voor de specifieke locaties in het landelijk gebied waar mogelijk zonneparken kunnen worden gerealiseerd. Het College roept daarbij voortdurend op ervoor zorg te dragen dat landbouwgrond zoveel mogelijk wordt ontzien. De betrokken wethouders zijn verzocht om met het voorgaande rekening te houden bij het bespreken en beoordelen van initiatieven.

f. Op de site www.fea.nl zijn veel partners vertegenwoordigd. Welke partners zijn een vertegenwoordiging van onze inwoners en waar vinden we de bundeling van ondernemersverenigingen?

Antwoord: Partners die direct bewoners vertegenwoordigen zijn: Zeewolde Zon; Netwerk Noordoostpolder Energieneutraal; Natuur en Milieu Flevoland vertegenwoordigen natuur en milieuorganisaties maar ook de energie coöperaties in Flevoland.

Indirect vertegenwoordigen de gemeenten en woningcorporaties ook bewoners.

Ondernemers zijn vertegenwoordigd in Glastuinbouwgebied Nieuwland; Energieke regio, VNO/NCW Flevoland en Techniek Nederland.

g. Kan de evaluatie Zon op Land, de 1e 500 hectare, in lijn worden gebracht met de gestelde vragen en gebundeld worden in thematische uitleg, beeldvorming zodat dit als één geheel kan worden gehandeld?

Antwoord: Ja, dat kan. Gedeputeerde staten zenden aan Provinciale Staten hiervan uiterlijk binnen twee maanden na het vergunnen van de 1e 500 hectare ter kennisname een evaluatieverslag. Het evaluatieverslag gaat in ieder geval in op het verloop van de besluitvormingsprocedures voor grondgebonden opstellingen voor zonne-energie, de locaties waar grondgebonden opstellingen voor zonne-energie worden gerealiseerd, de toetsing van grondgebonden opstellingen voor zonne-energie aan de bouwstenen van de Structuurvisie zon.

h. Wanneer vindt de 1^e evaluatie plaats?

Antwoord: De evaluatie start wanneer het aantal door de gemeente in procedure genomen projecten de 500 hectare heeft bereikt dan wel dicht is genaderd.

6. In de rapportage zon op dak wordt voor asbest aangegeven dat een deel van het beschikbare budget inmiddels is opgegaan. Hoeveel aanvragen zijn er niet gehonoreerd omdat initiatiefnemers wel panelen willen vervuilen voor asbest maar dit vanwege ontbrekende infrastructuur (elektriciteitsnet) dit op dit moment nog niet kunnen realiseren?

Antwoord: Daar is geen volledig zicht op. In de toelichting op de website is expliciet aangegeven dat voordat men een aanvraag voor subsidie indient men zich ervan moet vergewissen of er een mogelijkheid is om aan te sluiten op het net en hiervoor contact kan worden gezocht met de netwerkbeheerder. Potentiele aanvragers die tegen dit probleem aanlopen dienen dus geen aanvraag in en zijn niet bij ons bekend. Wel is het zo dat wij in de diverse contacten die wij telefonisch hebben met potentiële aanvragers slechts incidenteel tegen dit probleem aanlopen. In het afgelopen jaar zijn dat er zeker niet meer dan vijf geweest.